

Sygn. akt: I C 178/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Zakopanem I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Izabela Kulej
Protokolant:	protokolant Joanna Tylka

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2015 r. w Zakopanem

sprawy z powództwa T. B. i E. B.

przeciwko M. B.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. koszty postępowania wzajemnie znosi.

Sygn. akt I C 178/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Zakopanem

z dnia 9 stycznia 2015 r.

Powodowie T. B. i E. B. wnieśli o zasądzenie od pozwanej M. B. kwoty 5.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2013 r. Domagali się także zasądzenia od pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że w dniu 10 kwietnia 2012 r. pozwana otrzymała od nich za pośrednictwem K. S. pełniącego funkcję kierownika budowy ich domu kwotę 5.000 zł tytułem wynagrodzenia za wyrażenie zgody na przeprowadzenie przez nieruchomość pozwanej przyłącza kanalizacji sanitarnej do nieruchomości powodów położonej w Z. na dz. ewid. nr (...), obr. (...) Powodowie podkreślili, iż pozwana wyraziła zgodę na przeprowadzenie przez jej nieruchomość przyłącza kanalizacji sanitarnej do działki powodów i zainstalowanie i pozostawienie w gruncie przewodu sieci kanalizacji sanitarnej na terenie jej działki, za wynagrodzeniem w kwocie 5.000 zł i oświadczenie takie złożyła na piśmie 10 kwietnia 2012 r. Następnie zaś pozwana w piśmie z dnia 28.09.2012 r. przesłanym do (...) Grupy (...), sp. z o.o. w Z. odwołała swoją zgodę na przeprowadzenie tego przyłącza. Pismo o odwołaniu zgody zostało przesłane również w dniu 20 stycznia 2013 r. ich pełnomocnikowi. Powodowie utrzymywali, iż w związku z odwołaniem przez pozwaną zgody na przeprowadzenie przyłącza, wystosowali do niej wezwanie do zwrotu nienależnie otrzymanej kwoty 5.000,00 zł., gdyż z chwilą odwołania zgody na przeprowadzenie przyłącza, podstawa prawna zapłaty przez nich kwoty 5.000 zł odpadła i pozwana posiada tę kwotę nienależnie, będąc bezpodstawnie wzbogacona.

W dniu 13 lutego 2014 r. został wydany przez tut. Sąd nakaz zapłaty (sygn. I Nc 813/13) zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana M. B. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazała, iż wyniki nieporozumienia powstały z winy powodów, którzy nie wyrazili jednoznacznego stanowiska co do trasy przyłącza. Pozwana dodała, iż przedstawili oni dwa sprzeczne projekty przebiegu służebności po jej działce, które podpisała.

Pozwana zaprzeczała również, aby otrzymała od powodów kwotę 5000 zł za ustanowienie służebności, twierdziła, że otrzymywała od kierownika budowy K. S. kwoty, których nie pamięta w zamian za udogodnienia w prowadzeniu budowy, m.in. udostępniała teren do parkowania samochodów robotników.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie E. i T. są współwłaścicielami położonej w Z. nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) w obrębie (...), dla której Sąd Rejonowy w Zakopanem prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Pozwana M. B. jest współwłaścicielką w udziale 2/3 części nieruchomości położonej w Z., stanowiącej dz. ewid. nr (...) obr. (...) objętą kw nr (...). Pozostałymi współwłaścicielami są A. D., L. D. i D. D.

dowód: zeznania powoda T. B. k. 73, 99 – 100, zeznania pozwanej M. B. k. 74, 100 - 101, dokumenty w aktach związkowych tut. Sądu sygn. I Ns 278/13.

W związku z budową domu jednorodzinnego na swojej nieruchomości przez powodów powstała konieczność podłączenia nowo wybudowanego budynku do sieci kanalizacji funkcjonującej na terenie Gminy M. Z..

W celu uzyskania podłączenia budynku do sieci kanalizacji powodowie zainicjowali odpowiednią procedurę przed (...) Sp. z o.o. w Z.. Jednym z wymogów stawianym przez (...), koniecznym do przyłączenia domu powodów do sieci kanalizacji, było wybudowanie przyłącza kanalizacyjnego od ich domu do najbliższej studzienki kanalizacyjnej, utytułowanej na sąsiedniej działce, której współwłaścicielką jest pozwana M. B.. Do wybudowania przedmiotowego przyłącza koniecznym było wyrażenie zgody przez wszystkich współwłaścicieli działki nr (...) obr (...), którzy wyrazili swoją zgodę na budowę przedmiotowego przyłącza, otrzymując od powoda stosowne wynagrodzenie.

dowód: zeznania powoda T. B. k. 73, 99 – 100, zeznania pozwanej M. B. k. 74, 100 - 101, dokumenty w aktach związkowych tut. Sądu sygn. I Ns 278/13.

W dniu 10 kwietnia 2012 r. pozwana otrzymała od powodów kwotę 5.000 zł tytułem wynagrodzenia za wyrażenie zgody na przeprowadzenie przez nieruchomość pozwanej przyłącza kanalizacji sanitarnej do nieruchomości powodów położonej w Z. na dz. ewid. nr (...), obr. (...). Kwotę tą wręczył jej K. S., będący kierownikiem budowy ich domu. Przyszedł on w dniu 10 kwietnia 2012 r. do pozwanej z gotowymi formularzami wymaganymi przez S. dotyczącymi przyłącza kanalizacyjnego, mówiąc jej, iż kwota 5.000 zł jest za wyrażenie zgody i podpisanie formularza wymaganego przez S., który umożliwił wykonanie przyłącza

Pozwana M. B. podpisała stosowne oświadczenie z dnia 10 kwietnia 2012 r., w którym wyraziła zgodę na przeprowadzenie przez jej nieruchomość tj. dz. ewid. nr(...) obr. (...), przyłącza kanalizacji sanitarnej do działki powodów nr (...) obr. (...) i zainstalowanie i pozostawienie w gruncie przewodu sieci kanalizacji sanitarnej na terenie jej działki. Powodowie przedstawili wówczas pozwanej na dołączonej mapce szkic przebiegu tej służebności, nie będący formalnie konkretnym projektem.

dowód: zeznania powoda T. B. k. 73, 99 – 100, zeznania pozwanej M. B. k. 74, 100 - 101, zeznania świadka K. S. k. 97 – 98, oświadczenie pozwanej z dnia 10 kwietnia 2012 r. k. 11, dokumenty w aktach związkowych tut. Sądu sygn. I Ns 278/13.

W dniu 7 maja 2012 r. wpłynęło do (...) pismo pozwanej z dnia 20 kwietnia 2012 r., do którego pozwana dołączyła załącznik graficzny, na którym zaznaczyła kolorem zielonym nową trasę przyłącza kanalizacyjnego, na który się wyraziła zgodę.

W piśmie zaznaczyła, że nie zgadza się z podłączeniem przewodów kanalizacyjnych do istniejącej studzienki, do której podłączony jest jej budynek.

W międzyczasie powodowie zlecieli uprawnionemu geodecie wykonanie projektu przebiegu służebności według pierwszego wskazania.

(...) nie doręczył powodowi odpisu pisma pozwanej. Powód T. B. otrzymał ustną informację z (...) o wysłaniu przez M. B. pisma dotyczącego zmiany trasy przedmiotowego przyłącza.

dowód: zeznania powoda T. B. k. 73, 99 – 100, zeznania pozwanej M. B. k. 74, 100 – 101, pismo pozwanej z dnia 20 kwietnia 2012 r. wraz z załącznikiem k. 56 – 57, dokumenty w aktach związkowych tut. Sądu sygn. I Ns 278/13.

Z kolei w piśmie z dnia 28 września 2012 r. przesłanym do (...) Grupy (...), sp. z o.o. w Z. M. B. odwołała swoją zgodę na przeprowadzenie w/w przyłącza i wskazała, iż przyczyną zmiany jej decyzji jest fakt, że powodowie zignorowali jej warunki wykonania przyłącza określone w piśmie do (...) z dnia 7 maja 2012 oraz poczynione wcześniej ustne uzgodnienia. Pismo o odwołaniu zgody zostało przesłane również w dniu 20 stycznia 2013 r. pełnomocnikowi powodów.

dowód: zeznania powoda T. B. k. 73, 99 – 100, zeznania pozwanej M. B. k. 74, 100 – 101, pismo pozwanej z dnia 28 września 2012 r. k. 12.

W dniu 17 kwietnia 2013 r. w sprawie sygn. I Ns 278/13 T. i E. B. złożyli do tut. Sądu wnioski o ustanowienie służebności gruntowej na rzecz każdorazowego właściciela położonej w Z. dz. ewid. nr (...) obr. (...) polegającą na prawie prowadzenia, korzystania, eksploatacji, dokonywania kontroli, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwania awarii oraz wymiany urządzeń rurociągu kanalizacji sanitarnej po położonej w Z. dz. ewid. nr (...) obr. (...)

Z treści wniosku wynikało, iż powodowie gotowi są pójść na daleko idące ustępstwa co do przebiegu przedmiotowej służebności. Do wniosku powodowie dołączyli mapę do celów projektowych z 18.10.2012 r. z naniesionym projektem zagospodarowania terenu przyłącza wodno – kanalizacyjnego. W czasie, gdy powód zlecił opracowywanie tego projektu, nie wiedział o wycofaniu zgody pozwanej pismem z dnia 28 września 2012 r.

dowód: odpis wniosku k. 3 – 13, mapa do celów projektowych k. 27 - w aktach związkowych tut. Sądu sygn. I Ns 278/13.

W treści wniosku, ani w toku tego postępowania w ogóle nie była poruszana kwestia wynagrodzenia na rzecz pozwanej z tytułu ustanowienia przedmiotowej nieruchomości. Powodowie nie informowali też o zamiarze wystąpienia przeciw pozwanej o zwrot przedmiotowej kwoty jak również o wniesieniu powództwa w sprawie sygn. akt I Nc 813/13..

Ostatecznie w toku tej sprawy projekt służebności zgodnie z wersją pozwanej przygotowała geodeta A. S. (1).

dowód: odpis wniosku k. 3 – 13, projekt służebności k. 54.

W dniu 23 grudnia 2013 r. powodowie T. B. złożyli w tut. Sądzie przedmiotowy pozew o zasądzenie od pozwanej M. B. kwoty 5.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2013 r. z tytułu przekazanego jej uprzednio wynagrodzenia za wyrażenie zgody na przeprowadzenie przez jej nieruchomość przedmiotowej służebności. Nakaz zapłaty został wydany w dniu 13 lutego 2014r. a doręczony pozwanej w dacie 4 marca 2014r.

dowód: odpis pozwu k. 2 – 7, nakaz k:27, dowód doręczenia k:28

Pismem z dnia 9 stycznia 2013 r. pełnomocnik powodów zwrócił się do M. B. o pisemne wyjaśnienie odwołania oświadczenia woli o wyrażeniu zgody na przedstawioną jej trasę przeprowadzenia przedmiotowego przyłącza.

W odpowiedzi pismem z dnia 20 stycznia 2013 r. M. B. powołała się na fakt, że trasa przebiegu przedmiotowego przyłącza była inna, niż przedstawiona przez powodów do (...).

dowód: pismo pozwanej z dnia 20 stycznia 2013 r. k. 13, 47 – 49, dokumenty w aktach związkowych tut. Sądu sygn. I Ns 278/13.

Pismem z dnia 12 czerwca 2013 r. M. B. poinformowała (...), iż treść jej pisma z dnia 29 września 2012 r. jest nieaktualna ponieważ, podpisała projekt przyłącza kanalizacji sanitarnej dla powodów. Jednocześnie przywróciła ważność swojego oświadczenia co do zgody dla powodów z dnia 10 kwietnia 2012 r.

dowód: pismo pozwanej z dnia 12 czerwca 2013 r. k. 45

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2014 r. tut. Sąd w sprawie sygn. I Ns 278/13 ustanowił na rzecz każdorazowego właściciela położonej w Z. dz. ewid. nr (...) obr. (...) objętej KW nr (...) Sądu Rejonowego w Zakopanem służebność polegającą na prawie prowadzenia, korzystania, eksploatacji, dokonywania kontroli, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwania awarii oraz wymiany urządzeń rurociągu kanalizacji sanitarnej po położonej w Z. dz. ewid. nr (...) obr. (...) objętej KW nr (...) Sądu Rejonowego w Zakopanem, pasem gruntu o szerokości 1,5 metra, biegnącym południową zachodnią częścią tej działki a oznaczonym na mapie z projektem służebności gruntowej sporządzonej przez uprawnionego geodetę mgr inż. A. S. (1) z dnia 22.07.2013 r., punktami s1 - s2 - s3 - s4 - s5 - s6 - s7 - s8 - s1. Podczas rozprawy w dniu 29.01.2014r. M. B. oświadczyła, że nie sprzeciwia się żądaniu wniosku.

dowód: odpis postanowienia z dnia 29 stycznia 2014 r. k. 53,

Pozwana jest osobą samotną. Ma 80 lat. Nie posiada otrzymanej od powodów kwoty w wysokości 5.000 zł, wydała je na bieżące potrzeby, w tym na lekarstwa.

dowód: zeznania pozwanej M. B. k. 74, 100 – 101.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów, w tym szczególnie zgromadzonych w aktach związkowych tut. Sądu sygn. I Ns 278/13 oraz z zeznań powoda T. B. i pozwanej M. B. i świadka K. S..

Zeznania powoda są wiarygodne. Powód zeznał, iż pozwana dostała pieniądze w kwocie 5.000 zł za wyrażenie zgody na poprowadzenia przyłącza kanalizacji. Potwierdził to świadek K. S.. Pozwana też nie kwestionowała, że dostała pewną kwotę, jednak utrzymywała, iż wynikało to z udostępniania jej nieruchomości dla celów budowy.

Powód dodał, iż po wycofaniu zgody przez pozwaną była opracowana nowa trasa, zrobił tak, jak chciała M. B., bo nie zależało mu na określonym przebiegu.

Znamienne jest, iż powód nie umiał odpowiedzieć na pytanie, czy pozwanej należy się wynagrodzenie za ustanowienie służebności. (k. 74). W późniejszych zeznaniach wyraził przekonanie, że pozwanej nie należy się takie wynagrodzenie, ponieważ wycofała swoją zgodę (k. 100).

Z zeznań powoda wynika również brak komunikacji pomiędzy nim, pozwaną i firmą (...). Zaznaczył on, że nie zna pisma pozwanej do (...) wraz z jej trasą. Podkreślił też, iż pozwana zamiast korespondować z nim, korespondowała z(...), a jak on chciał uzyskać tą korespondencję, to (...) zasłaniał się tajemnicą.

Zeznania pozwanej M. B. są wiarygodne. Pozwana niemiarodajnie jedynie zeznała, iż „nie dostała pieniędzy konkretnie za służebność”. Pozwana wskazała, iż podpisała oświadczenie zgody na zainstalowanie sieci kanalizacji z tym, że nie знаła wówczas projektu, a od początku twierdziła, że nie wyraża zgody na podłączenie się do istniejącej studzienki i

chciała, żeby powodowie podłączyli się wzdłuż plotu. Jak wynika z dokumentów zgromadzonych w aktach, ostatecznie geodeta A. S. przygotowała projekt zgodnie z wersją pozwanej i w oparciu o ten projekt została ustanowiona służebność. Zasadnie pozwana podkreśliła, iż proponowała to w swoim piśmie z dnia 20.04.2012 r., które znajduje się w aktach sprawy o ustanowienie służebności I Ns 278/13 (k. 48 i 49)

Pozwana słusznie zwróciła uwagę, iż temat wynagrodzenia za ustanowienie służebności nie był poruszany w toku sprawy o ustanowienie służebności.

Dodała też, że nie ma już tych pieniędzy, które dostała od powodów, bowiem wydała je na bieżące potrzeby i na lekarstwa (k. 100).

Zeznania świadka K. S. są wiarygodne. Zeznał on, iż kwotę 5.000 zł przekazał pozwanej w zamian za wyrażenie zgody na przekopanie kanalizacji. Po przekazaniu tych pieniędzy pozwana podpisała formularz zgody na przekopanie kanalizacji. Świadek wskazał też, iż powód sporządził projekt z 8.10.2012 r. nie mając świadomości, że zgoda pozwanej została cofnięta.

Dowodom z dokumentów, w tym dokumentom zalegającym w aktach związkowych tut. Sądu sygn. akt I Ns 278/13, Sąd dał wiarę w całości, gdyż dokumenty te zostały sporządzone przez uprawnione do tego osoby i brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania ich prawdziwości.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy podkreślić, iż w dniu 10 kwietnia 2012 r. pozwana otrzymała od powodów kwotę 5.000 zł tytułem wynagrodzenia za wyrażenie zgody na przeprowadzenie przez nieruchomość pozwanej przyłącza kanalizacji sanitarnej do nieruchomości powodów położonej w Z. na dz. ewid. nr (...)obr. (...)

Z kolei postanowieniem z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. I Ns 278/13 ustanowiona została służebność na rzecz każdorazowego właściciela dz. ewid. nr (...) obr. (...) polegającą na prawie prowadzenia, korzystania, eksploatacji, dokonywania kontroli, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwania awarii oraz wymiany urządzeń rurociągu kanalizacji sanitarnej po dz. ewid. nr(...) obr. (...)została ustanowiona.

W tym kontekście należy podkreślić, iż na gruncie prawa cywilnego zasadą jest, iż ustanowienie służebności odbywa się zawsze za stosownym wynagrodzeniem. Zatem fakt, iż służebność została ostatecznie ustanowiona przemawia za tym, iż żądanie w okolicznościach niniejszej sprawy zwrotu tej kwoty przez powodów nie jest uzasadnione, o czym szczegółowo będzie mowa poniżej.

Jak wykazało postępowanie dowodowe, pomiędzy stronami oraz (...) w ramach uzgodnień co do przebiegu trasy podłączenia nowo wybudowanego budynku powodów do sieci kanalizacji doszło do nieporozumień, które zdaniem Sądu polegały na braku rzetelnej i skutecznej komunikacji pomiędzy tymi podmiotami. Istotnie M. B. korespondowała w tym zakresie z (...), który to Zakład nie informował z kolei powoda, jako inwestora o zmianach stanowiska przez pozwaną. Z kolei, jak powód chciał uzyskać tą korespondencję od (...), to firma ta zasłaniała się tajemnicą i ochroną danych osobowych.

W ocenie Sądu, za brak w/w komunikacji na linii inwestor – (...) pozwana M. B. odpowiedzialności nie ponosi. Pozwana miała bowiem prawo wyrazić swoje stanowisko co do przebiegu trasy służebności, o czym poinformowała (...).

W przekonaniu Sądu należy zwrócić uwagę, iż pomimo tych nieporozumień na tle braku odpowiedniej komunikacji ostatecznie przedmiotowa służebność została ustanowiona bez sprzeciwu pozwanej. Obecnie żądanie przez powodów zwrotu tej kwoty w realiach niniejszej sprawy jest zatem zupełnie nieuprawnione i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, o których stanowi art. 5 kc.

W ocenie Sądu należy oceniać zasadność roszczenia w niniejszej sprawie w kontekście nielojalności procesowej powodów. Otóż, jak wynika z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie, w trakcie sprawy o ustanowienie służebności sygn. I Ns 278/13 ani z treści wniosku, ani oświadczeń powodów nie wynika, aby była poruszana kwestia zwrotu kwoty 5000 zł. Nadto rozprawa końcowa w tej sprawie odbyła się 29 stycznia 2014 r., a już w grudniu 2013 r. powodowie wystąpili przeciwko pozwanej o zwrot przedmiotowej kwoty 5.000 zł. M. B. dostała nakaz zapłaty z dnia 13 lutego 2014 r. z obowiązkiem zwrotu tej kwoty w marcu 2014 r., kiedy postanowienie z dnia 29 stycznia 2014 r. o ustanowieniu służebności było już prawomocne. W ocenie Sądu jest to działanie nielojalne, które nie może korzystać z ochrony prawnej. Powodowie nie wspomnieli w ramach sprawy I Ns 278/13 o zamiarze wystąpienia przeciw pozwanej o zwrot przedmiotowej kwoty.

Analiza akt sprawy sygn. I Ns 278/13 pozwala przyjąć, iż Sąd orzekający w tej sprawie pozostawał w przekonaniu, iż kwestia wynagrodzenia za ustanowienie służebności została już pomiędzy stronami uregulowana poprzez zapłatę na rzecz M. B. kwoty 5000 zł. Gdyby w dacie ostatniej rozprawy w dniu 29 stycznia 2014r. wnioskodawcy poinformowali, iż wystąpili z pozwem o zwrot tej kwoty przeciwko M. B. Sąd zapewne podjąłby czynności mające na celu rozstrzygnięcie w przedmiocie wynagrodzenia za ustanowienie służebności.

Stosownie do treści art. 5, nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Przepis art. 5 kc stanowi tzw. klauzulę generalną odnoszącą się do wszystkich możliwych przypadków, gdy powoływanie się na prawo podmiotowe nie stanowi jego wykonywania, lecz jego nadużywanie, które nie jest społecznie aprobowane i w związku z tym nie korzysta z ochrony.

W przekonaniu Sądu, przytoczona powyżej argumentacja uzasadnia zastosowanie w niniejszej sprawie przepisu art. 5 kc zaś twierdzenia powodów o poniesieniu dodatkowych kosztów, które, jak wykazano powyżej nie powstały z winy pozwanej nie mogą prowadzić do wniosku, iż M. B., której nieruchomości została ostatecznie obciążona służebnością ma być pozbawiona wynagrodzenia z tego tytułu.

Nadto zgodnie z art 405 kc, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Art. 409 kc stanowi z kolei, że obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Jak wynika z zeznań pozwanej, nie jest ona już wzbogacona, gdyż zużyła całą przedmiotową kwotę na swoje potrzeby. Nie ma ona zatem obowiązku zwrotu tej kwoty., tym bardziej, że powodowie występując z wnioskiem o ustanowienie służebności winni liczyć się z obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia za ustanowienie służebności.

Mając na uwadze powyższe, powództwo podlegało oddaleniu.

Odnosnie kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc i dokonał ich wzajemnego zniesienia.